

Motion till riksdagen 2011/12:K372

av **Kent Ekeröth och Mattias Karlsson (SD)**

Äkta personvalssystem

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra valsystemet så att mandatet är personliga endast när en ledamot blivit invald på äkta personval.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett partis riksdags-, landstings-, region- eller kommungrupp ska kunna avsätta en ledamot i samma grupp för att ersätta den personen med nästa på partiets vallista för respektive nivå och område, såvida inte ledamoten erhållit sitt mandat på ett äkta personval enligt punkt 1.

Motivering

Valsystemet i Sverige idag är officiellt personval, det vill säga de mandat som tillsätts till kommunfullmäktige, landstings- eller regionfullmäktige samt riksdagen är personliga och den enskilda ledamoten besitter sitt eget mandat, inte partiet som väljarna röstade på. Detta har gång på gång, för alla partier, visat sig vara ett felaktigt system.

Tanken är kanske fin, att väljarna röstar på just sin kandidat men alla vet att det inte fungerar så i Sverige. Väljarna röstar på partier, inte personer. Det är till och med så att de som med dagens system kom in i riksdagen på det som kallas "personröster" egentligen fick en liten bråkdel av de totala rösterna – i princip aldrig i närheten av det antal röster som motsvarar ett mandat i t.ex. riksdagen, vilket idag är runt 17 274 (6 028 682 giltiga röster i valet till riksdagen 2010 delat på 349 mandat ger cirka 17 274 röster).

I valet 2010 var det endast fyra personer som blev invalda på riktigt personligt mandat, alltså när deras personröster överstiger det antal röster som motsvarar ett mandat i riksdagen. Dessa fyra var Fredrik Reinfeldt, Mona Sahlin, Jimmie Åkesson och Sven-Erik Bucht, inga andra. Endast i sådana fall kan

Fel! Okänt namn på

man anse att en person fått ett personligt mandat. Att som idag anse att någon är personvald bara för att den personen fått några hundra röster i någon liten valkrets är helt snedvridet eftersom det inte motsvarar vad ett mandat egentligen är värt i röster.

Men systemet är ännu värre än så. Till och med de som inte ens blir invalda med dagens felaktiga personvalssystem räknas som att inneha ett personligt mandat, trots att de inte i någon mening fått ett personligt mandat av folket. Detta innefattar den absoluta majoriteten av dagens riksdagsledamöter och säkerligen även de kommun- och landstingspolitiker som sitter ute i landet.

Alla partier har någon gång fått avhopp, politiska vildar och personer som sviker det förtroende väljarna gett partiet. För det är dags att inse det nu: det är partierna som fått väljarnas förtroende – inte individen.

En fördel med att införa ett äkta personvalssystem är att väljarna i långt högre utsträckning får vad de röstade för. Då skulle inte en enskild individ, vars åsikter eller beteende kan skifta över en natt, kunna kapa väljarnas röster och föra en annan politik än vad väljarna efterfrågat och lagt sin demokratiska röst på. Ett partis politik är mycket mer förutsägbar, mer trägrörlig och stabil i och med att den förankras i partiet, röstas om på kongresser och dessutom utgörs av ett kollektiv. Det spelar med andra ord ingen roll om en enskild individ ändrar uppfattning. För att ett parti ska byta linje krävs det att många fler personer byter åsikter. Därmed kan alla vi som röstas vara långt mycket säkrare på att få vad vi ville ha. Det är vår demokratiska rättighet och något som borde återspeglas i lagstiftningen.

Vi yrkar därmed på att valsystemet görs om så att mandaten tillhör partierna enligt följande:

- ? För riksdagen ska en ledamot räknas inneha sitt mandat personligen om ledamoten nationellt sett fått lika med eller mer än antal giltiga röster totalt i landet delat med det antal mandat som riksdagen består av. I annat fall ska ett partis riksdagsgrupp kunna avsätta en riksdagsledamot från det egna partiet för att ersätta med nästa namn på partiets riksdagsvallista.
- ? För landsting/regionfullmäktige ska en ledamot räknas inneha sitt mandat personligen om ledamoten regionalt sett fått lika med eller mer än antal giltiga röster till region/landstingsvalet i regionen/landstinget totalt sett delat med det antal mandat som landsting/regionfullmäktige består av. I annat fall ska ett partis landstings/regionfullmäktige-grupp kunna avsätta en ledamot från det egna partiet för att ersätta med nästa namn på partiets landstings/regionvalslista.
- ? För kommunfullmäktige ska en ledamot räknas inneha sitt mandat personligen om ledamoten kommunalt sett fått lika med eller mer än antal giltiga röster till kommunfullmäktigevalet i kommunen totalt sett delat med det antal mandat som kommunfullmäktige består av. I annat fall ska partiets kommunfullmäktige-grupp kunna avsätta en ledamot från det egna partiet för att ersätta med nästa namn på partiets kommunvalslista.

Fel! Okänt namn på

Som en följd av detta bör det inför lagförslaget som presenteras för riksdagen övervägas om det för val till riksdagen endast ska finnas en valkrets för hela landet.

Stockholm den 4 oktober 2011

Kent Ekeröth (SD)

Mattias Karlsson (SD)